

MARJAN LOBODA

KJE DOM JE MOJ

Slavnostni govor v Slomškovem domu 16. septembra

Kot velika slovenska družina smo se zbrali danes, da slovesno praznujemo 40. obletnico te trdnjave slovenstva v velikem Buenos Airesu. Začetki slovenske prisotnosti v tem lepem mestu Ramos Mejía pa segajo že več kot 50 let nazaj. Tam v letih 1948 in 49 so pristajale v buenosaireskem pristanišču ameriške vojaške transportne ladje in odlagale množice slovenskih beguncev, ki so si komaj nekaj let prej z begom pred komunistično strahovlado rešile golo življenje, za kar so plačali strašno ceno: izgubo rodne domovine. V emigrantskem hotelu so se znašli ljudje vseh slojev in starosti: kmetje in delavci, profesorji in študentje, mladi in stari. Že po nekaj dneh so si ljudje pričeli iskati stanovanja in delo, da bi čim prej pričeli z rednim življenjem. Tako je duhovnik Janez Kalan, begunec kot mi, dobil kaplansko mesto v župniji Karmelske Matere božje v Ramos Mejiji. Takratni izseljenski duhovnik Janez Hladnik pa je od argentinskega znanca dobil v najem opuščeno kliniko na ulici Necochea in Castelli, sanatorij, v kateri so našle prvo, zasilno stanovanje mnoge slovenske begunske družine, ki so se potem ustalile v Ramos Mejiji, bližnjem San Justu in v Moronu.

Gospod Kalan je kmalu dobil od krajevnega župnika dovoljenje, da je smel ob nedeljah imeti mašo za Slovence. Določili so mu 7. uro zjutraj, ko ni motilo ostalega farnega delovanja. Prva slovenska maša je bila za veliko noč leta 1949. Ob tem srečevanju pri slovenski nedeljski maši so kmalu pričele nastajati še druge oblike skupnega delovanja. Najprej slovenski šolski tečaj, pevski zbor, igralske družine, i.t.d.

Po več kot desetletnem potikanju po najetih prostorih so starši šolskih otrok pričeli misliti na lastne prostore. Na pobudo učiteljice Anice Šemrov in z odločilno moralno podporo g. Kalana se je zbral šolski odbor v katerem so bili Janez Brula, France Pergar, Valentin Pintar, Matevž Potočnik in Gabrijel Prešeren. Po njihovem prizadevanju in s sodelovanjem vseh rojakov v okraju so kupili staro hišo na ulici Castelli. Tu je v naslednjih letih zrasel ta lep Slomškov dom. Končno smo bili na svojem. Skromna stavba je najprej dala zatočišče šoli, kmalu pa so tudi nedeljsko sv. mašo iz ramaške cerkve po več kot 12 letih prenesli v dom. Novi dom so postavili pod zavetje velikega Slovenca in svetniškega škofa Antona Martina Slomška. V prva pravila društva Slomškov dom so zapisali: Skrbeti za ohranitev in krepitev slovenske narodne zavesti, širiti prosveto in dvigati kulturno stopnjo, poglobljati duhovne vrednote v duhu slovenske krščanske tradicije. Pred 40. leti, 17. septembra 1961 so bili slovesno blagoslovljeni prvi prostori Slomškovega doma. Sprožil se je val organiziranja slovenskega življenja v tem okraju. Odmevne prireditve, tabori, proslave, kulturna in družabna srečanja. Gonilna sila vsega tega delovanja pa je bila ljubezen, utemeljena v zvestobi slovenstvu in krščanstvu. Mladina Slomškovega doma si je za svoje Mladinske dni izbrala geslo: Ostanimo zvesti svojim koreninam! S tem so najlepše pokazali, da mislijo nadaljevati z delom, ki so ga začeli njihovi predniki.

Kar vas je mlajših od 45 let, se komaj še

spominjate začetkov Slomškovega doma, vam je pred očmi le njegova sedanja podoba. Pa je prav, da veste, da se je vse to, kar danes vidite, rodilo v zelo skromnih razmerah in z neizmerno voljo in navdušenjem takratnih graditeljev naše verske in narodne skupnosti. Ohranite jih vedno v hvaležnem in spoštljivem spominu! V 40. letih so se spremenili časi pa tudi mi ljudje. Prav pa je, da obdržimo neko stalno veljavo glavni cilji te naše skupnosti. To so kakor temeljna načela ustave, ki si jih postavi človeška družba in po katerih skuša uravnati svoje življenje, kljub spremembam, ki jih prinese čas. V vseh teh letih je v Slomškovem domu nastalo kar nekaj znamenj-kažipotov, ki imajo svoj pomen. Mladi, ki že prevzemate vodstvo te slovenske skupnosti, in tisti, ki se še pripravljate na to, ne hodite mimo njih brezbržno, ampak se ob njih večkrat ustavite in pomislite na njih sporočilo.

Takoj pri vhodu je na steni spominska plošča z vklesanim Slomškovim izrekom: Rad bi tudi v bodoče ostal živ ud slovenske skupnosti! Kar človek hoče, kar ima rad, to ponavadi tudi doseže. Potrudite se, da boste živi udje te skupnosti. Ni dovolj, da pridete samo na cvetno nedeljo, da dobite slovenske butarice ali pa da otrokom pokažete lep slovenski običaj Miklavža in parkeljnov. Slomškov dom pričakuje od vas nekaj več. Prevzemajte v njem odgovorna mesta in delajte v njem za skupni blagor, ki bo tudi vam in vašim v korist. Nekaj korakov naprej, pred vhodom v gostinski prostor je bronasta plošča, katero so na pobudo Društva Zedinjena Slovenija vzdali po vseh slovenskih Domovih ob 50 letnici našega begunstva in množičnega poboja slovenskih domobrancev ob koncu druge svetovne vojne. Spomin na te žrtve, kakor tudi na vse, ki so vdano prenašali bolečino begunstva in legali v grob daleč od rodne domovine, nam bo vedno svet. Vse od začetka je v Slomškovem domu vsako leto meseca junija pietetna spominska proslava, pri kateri se spominjamo vseh teh mučencev in jih prosimo za zvestobo Bogu in narodu.

Ko vstopimo v veliko dvorano, vidimo na steni križ, znamenje naše krščanske vere. Krščanstvo je oblikovalo naš narodni značaj. V najtežjih trenutkih svoje zgodovine je slovenski človek našel oporo v krščanski veri. Ob turških vpadih so se naši predniki reševali in branili v taborih ob cerkvah. Med drugo svetovno vojno in komunistično revolucijo je ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman posvetil ves slovenski narod Marijinemu Brezmadežnemu Srcu. Ko smo na Vetrinjskem polju junija 1945 izvedeli za strašno usodo Titovim partizanom izdanih domobrancev, smo našli edino tolažbo pred starinskim oltarjem bičanega Kristusa v vetrinjski cerkvi. Brez vere bi bilo vso to grozo nemogoče prenesti.

Na častnem mestu v dvorani je velik lesen relief zavetnika tega doma, sedaj že blaženega škofa Antona Martina Slomška. Pogled nanj naj nas vedno spominja na njegovo naročilo: Sveta vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike. S temi besedami nam je Slomšek začrtal program vsega našega

Nad. na 3. str.

Slovenski utripi

DENACIONALIZACIJA GRE PO POLŽEVO

Denacionalizacija v Sloveniji poteka po polževo. Čeprav je Bajukova vlada v nekaj mesecih naredila veliko, pa so vsa delovanja Drnovškove vlade prej in potem dosegle, da je bilo konec junija letos odločeno le o 59,96 odstotka zahtevanega premoženja, in to po desetih letih. Enoletni napredek obdobja 2000-2001 je bil tako le za 0,3 odstotka večji od prejšnjega obdobja. To dejstvo je nekako resnični dokaz, s kakšno „neustavljivo“ željo hoče Slovenija v NATO in Evropsko skupnost, za katera je poprava komunističnih ekonomskih krivic prvo.

Pri tem je važno, da je bila večina nepremičnin vrnjenih v obveznicah oziroma delnicah RS, pri vrnitvi premoženja pa tako kar 85 odstotkih, le 7 odstotkom pa so vzpostavili solastniški delež.

Župnijstvo Bled je nedavno na upravno sodišče vložilo še drugo tožbo, saj naj ministrstvo za kulturo denacionalizacijske odločbe, s katero ne vrača Cerkvi otoka, ne bi izdalo v roku, ki ga je pred tremi meseci določilo upravno sodišče.

SPEREMEMBA USTAVE

Na posvetu o spremembah ustave, ki ga je pripravila Nova Slovenija, udeležilo pa se ga je okoli sto predstavnikov stranke, so sprejeli izjavo, v kateri ostro nasprotujejo reviziji slovenske ustave. Kot so zapisali v izjavi, podpirajo le tiste ustavne spremembe, ki so nujne za vstop Slovenije v EU, odločno pa nasprotujejo reviziji ustave, s katero želi vladajoča koalicija omejiti referendumsko možnost neposrednega odločanja, zamejiti vlogo parlamenta in ustaviti razvoj lokalne samouprave. Parlament je ob zadnjem referendumu uvidel, da ne more delati zakonov kar tako, kot se jim zljubi, ker je na referendumu prišla na dan ljudska volja, ki jim ni bila naklonjena. Zato skušajo ta izraz demokracije oškrtiti.

Kot so sporočili iz NSi, bodo za prepričitev omenjenih namer vladajoče koalicije uporabili vsa dopustna demokratična sredstva.

V NSi sicer še razmišljajo o tem, ali bodo sodelovali pri delu ustavne komisije, saj želijo pri spreminjanju tako pomembnega akta, kot je ustava, tehtno premisliti, kako naprej - koga imenovati v ustavno komisijo oz. ali sploh sodelovati v njej. Tako naj bi prihodnji teden o tem odločal svet stranke.

MEJA S HRVAŠKO ZAENKRAT SPLAVALA PO VODI

Predsednik hrvaškega sabora Zlatko Tomčić je potrdil, da je sabor (parlament) razpravo o predlogu sporazuma o meji s Slovenijo preložil za dva tedna. Po sestanku vodij strank vladajoče koalicije, poslanskih skupin in pristojnih ministrov v saboru je Tomčić sporočil, da bo sabor zasedanje prekinil v petek, novo zasedanje, na katerem bodo poslanci razpravljali tudi o sporazumu o meji s Slovenijo, pa se bo začelo 10. oktobra. Odločitve o odlogu razprave sicer

uradno sicer niso pojasnili. Hrvatje z mejo niso zadovoljni, a druge pametne rešitve nimajo.

OPAZOVALKE

Tri slovenske parlamentarne stranke, vladna SLS+SKD, ter opozicijski Janševa SDS in Bajukova NSi, so dobile status opazovalk pri Evropski ljudski stranki (EPP), ki je z 232 poslanci največja politična skupina v 626-članskem Evropskem parlamentu.

Odločitev o sprejemu treh strank med opazovalke je v Bruslju sprejel politični odbor Evropske ljudske stranke. Prvaki vseh treh strank, ki so se seje političnega odbora udeležili, so odločitev pozdravili in menili, da ni pomembna le za stranke, temveč tudi za Slovenijo, saj je EPP vodilna evropska politična stranka, ki v veliki meri oblikuje sedanje in prihodnje politike Evropske unije. Tri stranke polnopravne članice EPP lahko postanejo šele po vstopu Slovenije v EU, pred tem pa iz statusa opazovalk lahko napredujejo v status pridruženih članic.

BOJ PROTI TERORIZMU

Evropska zveza in države kandidatke za članstvo v njej, med njimi tudi Slovenija, morajo usklajeno pristopiti tako k boju proti terorizmu kot tudi k boju proti tihotapljenju ljudi, da bodo v tem ukrepanju čim bolj učinkovite in uspešne. To so na srečanju v Bruslju menili notranji in pravosodni ministri zveze in kandidatke ter se že dogovorili za več ukrepov za usklajen boj proti tihotapljenju ljudi. Da jim bodo kmalu sledili tudi konkretni dogovori za boj proti terorizmu, pa je bil prepričan notranji minister Rado Bohinc, ki se je srečanja s kolegi iz članic in kandidatke udeležil skupaj z državnim sekretarjem na pravosodnem ministrstvu Karlom Erjavcem.

Za Slovenijo je nujno, da kaj naredi proti tihotapljenju ljudi preko svojega ozemlja v Italijo, saj so italijanske pritožbe na dnevnem redu. Pravijo tudi, da kako bodo Slovenci pazili na evropske meje, če sedaj niti svojih majhnih ne zmorejo nadzirati.

VSAJ NEKAJ PRAVIC KURDOM?

Turški poslanci so sprejeli ustavne spremembe, ki naj bi zagotovile večjo uporabo kurdskega jezika in s katerimi naj bi se Turčija približala evropskim normam. Sprememba, za katero je glasovalo 397 poslancev, proti pa 28, odpravlja prepoved uporabe „prepovedanih jezikov“ v javnem življenju. V skladu z odločitvijo parlamenta pa bodo lahko to pravico tudi omejili zaradi zaščite nacionalne varnosti, javnega reda in enotnosti države, so potrdili turški parlamentarni viri. Pripadniki kurdske manjšine so lahko kurdski jezik doslej uporabljali predvsem v zasebnem življenju, saj je bil v javnosti prepovedan.

STRAN 3:

Obletnica Slomškovega doma

Slovinci v Argentini

SLOMŠKOV DOM

„KJE DOM JE MOJ...“

Ob 40. obletnici doma v Ramos Mejiji

Slovenski krov v tem predmestju Buenos Airesa, poimenovan po velikem Slovincu, danes prvem slovenskem blaženem, škofu Antonu Martinu Slomšku je v nedeljo, 16. septembra slavil svoj štirideseti rojstni dan.

Štiri desetletja že nudi svojo streho slovenskemu življenju v tem okraju: od službe božje, sobotne šole, kulturnih in športnih dejavnosti do družabnih srečanj. Da delo prejšnjih rodov ni bilo zaman, govori tudi podatek, da danes vodi ustanovo rod članic in članov, ki so se rojevali nekako v letih Domove ustanovitve.

Zadnja zimska nedelja je bila še nekoliko hladna, a jasno sončno jutro je napovedovalo bleščeč dan, kot naročen za praznik in program, ki se je odvijal na vrtu Doma, okrašenem v slovenskih barvah in brstenjem prihajajoče pomladi. Res številna udeležba domačinov in gostov ter venec narodnih noš so bili pravih okvir slavlju pri dvigu državnih zastav (predsednik Doma Marjan Jože Loboda in častni član Herman Zupan v spremstvu botre Doma Katice Potočnik) zaradi državnega žalovanja na pol droga, in petju himen, s katerim se je nekaj po enajsti uri praznik pričel.

Podpredsednica prof. Neda Vesel Dolenc je napovedala program dneva in pozdravila člane in goste. Še posebej je pozdravila slavnostna gosta iz Slovenije: škofa Alojzija Urana in msgr. Janeza Pucelja, delegata dušnih pastirjev v Nemčiji in predsednika slovenskih pastoralnih delavcev v Evropi, nakar je izrekel dobrodošlico predsednik Doma. Posebej se je spomnil pok. Jožeta Škerbca, ki je nad trideset let vodil našo duhovno skupnost. Škof Uran, ki se mudi med nami prvič v uradnem poslanstvu kot škof za Slovence po svetu, je nato somaševal z navzočimi duhovniki, ki so bili: delegat dr. Jurij Rode, prelat Pucelj in domači dušni pastir France Cukjati. Pred mašo sta pozdra-

vila škofa župnik Cukjati in učenka Slomškove šole Zofija Loboda ter mu izročila slovenski šopek. Sveta maša je bila za vse pokojne predsednike in dušne pastirje, in vse žive in pokojne člane in dobrotnike Slomškovega doma. V mašnem nagovoru je škof Uran izrazil skrb slovenske Cerkve za Slovence po svetu in nas opogumljal, naj se oklepamo še naprej učenika za vse čase - prvega slovenskega svetnika in našega patrona Antona Martina Slomška. Pri mašni daritvi je vzorno sodelovalo vse božje ljudstvo: mašni berili - predsednik Doma in voditeljica šole Saša Zupan Omahna, prošnje - zastopniki odbora, farnega odbora, Zveze žena, mladine in otrok, darovi - bivši predsedniki Doma, petje pa je zelo učinkovito vodila mladina ob krepkem sodelovanju vseh navzočih. Pristrčno je bilo sodelovanje najmlajših iz slovenske šole: po obhajilu so pobožno zapeli Angelček varuh moj in Jezus moj ljubim te (Sonja Zorko Snoj).

V premoru do kosila in nato preko dneva je bila v mladinski sobi slikarska razstava ustvarjalcev iz našega okraja: Andreja Dolinar Hrovat, Tone Kržišnik, Veronika Sparhagl Avguštin, Helena Klemenc Reyes. V imenu umetnikov je Andreja Dolinar Hrovat spregovorila uvodne besede in nato vodila goste po razstavi slik z različno tematiko in tehniko. Dogodek je vzbudil veliko zanimanje in privabil številne obiske in priznanja umetnikom. Na razstavnem prostoru so se udeleženci lahko tudi podpisali v spominsko knjigo Doma.

V gornji dvorani je bilo zatem slavnostno kosilo (med 200 gostov), ki so ga pripravile gospe iz Zveze žena pod vodstvom Pavle Kovač Škraba, jabolčni zavitek za posladek je pripravila skupina deklet, za dobrote z žara je skrbela družina Miklavc, postregli so pa fantje in dekleta. Po kosilu je bilo še dovolj časa za osebna srečanja s škofom in družabnost.

Okrog petih popoldne se je pričel popoldanski del praznovanja. Mogočen scenski prostor je bil pripravljen na vrtni ploščadi: zeleni borovci v ozadju, spredaj na svetli podlagi podoba škofa Slomška z Blažem in Nežico v reliefni tehniki, ob strani pa slika skupine narodnih noš (Stane Snoj). Prof. Neda Vesel Dolenc je najprej pozdravila številne udeležence, še posebej goste, ki so nas počastili s svojim obiskom: veleposlanik

Republike Slovenije v Argentini Bojan Grobovšek s soprogo, častni konzul RS Herman Zupan s soprogo, škof za Slovence po svetu Alojzij Uran, msgr. Janez Pucelj, predsednik Zedinjene Slovenije Tone Mizerit, delegat msgr. dr. Jurij Rode in predstavniki Domov in organizacij. Sledile so pozdravne besede predsednika Slomškovega doma, za njim pa sta izrekla pozdrave in čestitke veleposlanik B. Grobovšek in predsednik ZS T. Mizerit. Slavnostni govor ob 40-letnici je imel bivši predsednik Marjan Loboda, njegov govor objavljamo na drugem mestu našega lista.

Osrednja točka kulturnega programa je bil plesni nastop v narodnem koraku „Veselja dom“, ki so ga izvajali mlajši učenci Slomškove šole (vodila Lučka Vombergar in

Marjana Grabnar Petkovšek), fantje in dekleta mladinskih organizacij (prof. Mirjam Mehle Javoršek) ter članice in člani Doma (Pavlinka Vombergar in Tatjana Panaino).

Prijetna in živahna glasba narodnih melodij in poskočno rajanje nasmejane mladine je bilo izraz „veselega doma“. Besedilo poveze je napisal Tone Rode, povezovala pa sta prof. Neda Vesel Dolenc in arh. Jure Vombergar, scenski prostor je pripravil Miha Ribnikar s sodelavci, zvok pa sta imela na skrbi Matjaž Ribnikar in Danijel Cestnik. Z okrasitvijo na praznovanju so sodelovali še Ivanka Krušič, Stane Snoj, Kristina Malovrh in Helena Loboda Oblak, pomemben del k uspehu dneva so doprinesli tudi sodelavci pri gostinskem delu prireditve.

Ko so se številni plesalci in plesalke (nad 70) v sklepnih točki zgrnili v pozdrav okrog škofa Urana, je bila res podoba, kakor bi se nageljni razcveteli v najlepšem cvetu za poslovilni šopek. Škof se je namreč na današnjem prazniku tudi poslavljajal od Slovencev v Argentini. Najprej se mu je delegat dr.

Rode zahvalil za obisk in pokazal na bogato bilanco dela, ki ga je opravil za rojake. Škof Uran pa je ponovno dokazal, da je rad ljudski škof. Pokazal je, da nas ima rad, pa tudi nam se je prikljubil. Vzdušja „veselega doma“ sta se nalezla tudi gosta iz Slovenije, oba odlična pevca: za slovo sta nam škof Alojzij in prelat Janez zapela čustveno mehiško pesmico v originalnem jeziku in izzvala splošno navdušenje. Program je zaključila himna Slovenija v svetu, ki so jo zapeli plesalci in z njimi še udeleženci. Praznovanje se je nato prelilo v družabni del v gostinskih prostorih ob domači hrani ter nudilo priložnost za srečanje z znanci in navezovanje novih prijateljstev.

J.T.

Foto: Marko Vombergar

Škof Alojz Uran in mons. Janez Pucelj se poslavljata s petjem

KJE DOM...

Nad. s 1. str.

dela. Če se bomo držali njegovega naročila, bomo v polni meri izpolnili svoje poslanstvo, ki ga imamo kot Slovinci v Argentini.

Nad vsemi temi pomenljivimi znamenji pa kakor blagodejen sij plava milostna podoba naše in božje Matere, kraljice Slovencev, Marije Pomagaj z Brezij. Pod takim varstvom smemo z zaupanjem gledati v bodočnost, četudi je ta zastrta z grozečimi oblaki.

Živimo v resnično prelomnih časih. Dogodki zadnjih dni bodo verjetno v marsičem spremenili tudi naše življenje. Mislim pa, da moramo imeti pred očmi, da je gospodar zgodovine vsemogočni Bog. Ne zapadajmo obupu in paniki. Živimo kar se da normalno in pomagajmo si med seboj, kjer in kakor moremo. Ne pozabimo na naročilo Martina Fierra, ko pravi: Bratje naj držijo skupaj! - to prvi zakon je v postavi!

Naša rodna in duhovna domovina Slovenija praznuje letos 10. obletnico svoje samostojnosti. Trdno upamo, da bo še naprej stopala po naporni poti do vedno bolj srečne družbe za vse, ki prebivajo v njenem zavetju, pa tudi nam, ki smo sicer fizično oddaljeni od nje, pa duhovno tesno povezani z njeno usodo.

Naš skupni dom ima danes svoj 40. rojstni dan. Voščimo mu še mnogo uspešnih let! Naj živi, naj raste, naj cvete SLOMŠKOV DOM!!!

Slovenija in šport

ROKOMET

Slovenska rokometna reprezentanca je z zmago začela nastop na mladinskem svetovnem prvenstvu (MSP) v Švici in premagala Norveško z 31:24. V drugi tekmi je izgubila z Rusijo s 26:28 in nato premagala Španijo z 31:29. Kljub zmagi pa se slovenskim rokometiščem ni uspelo uvrstiti v nadaljnji boj za odličja, saj so imeli v krogu ekip s po dvema zmagama najslabši medsebojni izkupiček

VNOVIČ KANDIDATURA TREH DEŽEL

Avstrijska ljudska stranka se zavzema, da bi Furlanija - Julijska Krajina spet kandidirala za organizacijo zimskih olimpijskih, in sicer leta 2010. Nosilec kandidature naj bi bila Celovec in Kranjska Gora. „Menim, da imamo z novim vodstvom Mednarodnega olimpijskega komiteja večje možnosti, zato

bomo naredil vse, da znova kandidiramo,” meni predsednik koroške ljudske stranke Georg Wurmitzer. Njegovo pobudo je podprl tudi župan Celovca Harald Scheucher: Slovenska stran o novi kandidaturi Slovenije za OI še nima uradnega stališča.

MEDALJA IZ PEKINGA

Slovenski plavalec Peter Mankoč je na 21. študentskih igrah v Pekingu Sloveniji prinesel prvo medaljo. V svoji paradni disciplini 200 metrov mešano je s časom 2:03,37 osvojil tretje mesto.

KAJAKAŠI

Slovenski kajakaš Dejan Kralj je na finalni tekmi svetovnega pokala v ameriškem Wasau osvojil tretje mesto, kar je bilo dovolj za srebrno medaljo v skupnem seštevku tekmovanja. Slavil je Nemeč Schmidt, ki je bil najboljši tudi v skupnem seštevku.

Jezikovni kotiček

Enooka zrcalnorefleksna kamera

Srečanje...

Nad. s 4. str.

smo si ogledali še znamenito cerkev sv. Jurija v družbi župnika in umetnostnega zgodovinarja Zorka Bajca. Nepozaben je bil tudi obisk minoritskega samostana in hudomušnega patra Mirka Ugršiča, globoko pretresljiv in umetniško izdelan pa je bil avdiovizual Hvalnice stvarstva sv. Frančiška s piranskimi motivi fotografa Ubalda Trnkoczyja (kadar boste hodili po Piranu, si ga morate obvezno ogledati!). Dan smo zaključili z ribjim piknikom na enem izmed piranskih trgov pod romantičnim luninim sojem in s harmonikarskimi melodijami.

Naslednji dan smo se z avtobusom odpeljali v „inozemstvo“ - v Trst. Najprej na sedež Primorskega dnevnika, kjer nas je pozdravil urednik Bojan Brezigar in nam podal sliko dela na časopisu. Pozdravila nas je tudi konzulka RS Jadranka Šturm Kocjan, Sergij Pahor za Svet slovenskih organizacij (nekakšen Medorganizacijski svet demokratično-katoliških društev) in Igor Gabrovec za Slovensko gospodarsko-kulturno zvezo pa sta podala vsak s svojega zornega kota nekaj zgodovine in sedanosti življenja slovenske manjšine v Italiji, še predvsem z vidika zaščitnega zakona, ki je

v veljavi nekaj mesecev.

Od tam nas je pot vodila še na sedež radia Trst A in slovenske televizije. Pokazal nam je prostore in delovanje Miro Oppelt (pri delu smo srečali tudi Marijo Breclj), nato pa so se predstavili še nekateri mediji, ki izhajajo med Slovenci v Italiji: dr. Drago Legiša in Ivo Žerjal za tednik Novi glas, Marij Maver za revijo in založbo Mladika ter Jole Namor za Novi Matajur. Dan smo zaključili v Repentabru v luksuzni restavraciji župana Aleksija Križmana in se še naprej razgovarjali z uredniki. Po kosilu smo šli še do cerkve na Repentabru, v Repnu si ogledali kraško hišo pa odhiteli nazaj v Ljubljano.

Ker je tisto maratonsko sredo zmanjkalo časa za razgovor z go. Magdaleno Tovornik, smo se z njo srečali v soboto, pred zaključkom. In že je bil tu konec srečanja z govori, zahvalami, izmenjavi naslovov in seveda opoldanskim prigrizkom. Udeležencem in organizatorjem so se pridružili še nekateri drugi, s katerimi smo se te dne srečevali. In za konec naj še navedem, da smo pri obiskih bili deležni vsakovrstnih daril, od pisal, knjig, videokaset, zgoščenk in drugega materiala, ki si ga šele sedaj ogledujem.

Torej se srečanje - vsaj pri meni - še ni končalo...

Gregor Batagelj

Pisali smo pred 50 leti...

DVE NOVI KNJIGI

Koledar Svobodne Slovenije bo izšel. Ta knjiga ni več običajen koledar, ampak je letni zbornik delovanja in ustvarjanja naših kulturnih in javnih delavcev, naših pisateljev in pesnikov, naših likovnih ustvarjalcev in umetnikov.

V novem koledarju bo eden najpomembnejših člankov temeljit opis slovenskega šolstva v časih begunstva v taboriščih v Avstriji in Italiji.

Naša beseda. To je svojevrstna knjiga in namenjena predvsem našim malim. S to knjigo bodo dobili darilo, ki jim ne bo samo v veselje, ampak tudi v korist. Obsegala bo okoli 120 strani in bo bogato ilustrirana.

Obe knjigi bosta noveletni knjižni dar založbe Svobodna Slovenija vsem Slovencev v izseljenstvu.

Vabimo vse Slovence v Argentini in Južni Ameriki, da naročijo obe knjigi v prednaročbi, skupno za ceno 40 pesov.

MENDOZA

V nedeljo, 27. septembra je šla naša

mladina na izlet. Fantje so šli na Cerro de la Gloria, dekleta pa v Plumerillo. Prebili so v naravi veselo popoldne.

SFZ odsek Mendoza pripravlja za praznik Kristusa Kralja primerno proslavo. Na sporedu je tudi mistij „Sultanova hči in dobri vrtnar“ v režiji Rudija Hirscheggerja.

LANUS

V nedeljo, 3. oktobra bo po slovenski maši v župnijski dvorani predavanje Društva Slovencev. Vsi toplo vabljeni.

Zaradi nenadnega odhoda iz Capitala je naprodaj v naši koloniji v Lanusu krasen lot 200 m². Lot je vogalen, pripraven za trgovino ali gostilno. Cena 5.000.- na roko. Informacije v pisarni Društva Slovencev.

DARUJ

svojim prijateljem in samemu sebi „Peti evangelij“ pokojnega pesnika Antona Novčana. Danes je to lepa knjiga, jutri bo zanimivost, pojutrišnjem - redkost. Slovenska pisarna ima še nekaj izvodov naprodaj.

Svobodna Slovenija, št. 40;
4. oktobra 1951

Slovenija moja dežela

Zaton protestantizma

Protireformacijski ukrepi konec 16. stoletja so v Sloveniji zrušili protestantsko cerkveno organizacijo ter šolstvo in omejili javno pripadnost tej veri le na plemiče.

Leta 1628 pa je bil storjen tudi sklepni korak v izvajanju protireformacije. Ferdinand II, vladar Notranje Avstrije (to je slovenskih dežel in Avstrije) je postal tudi nemški cesar. Tega leta je izdal ukaz, da se mora plemstvo vrniti v katoliško vero ali pa v enem letu izseliti iz Avstrije, svojo zemljo pa lahko proda in denar odnese s seboj.

Plemstvo je brez upiranja ubogalo cesarja in se večinoma vrnilo v staro vero. Znatno del plemstva, kakih 750 članov plemiških družin, pa se je izselilo. Med njimi je bilo tudi nekaj znanih družin. Naj omenimo primer predikatna Znojilška, ki se je izselil na Švedsko in je njegov potomec Znoilski postal čez 300 let znan švedski pesnik.

S tem se je tudi bistveno spremenil sestav deželnih stanov. Le tretjina članov deželnih stanov izvira iz plemiških družin na Kranjskem pred letom 1600. Drugi so se priselili pozneje. S tem je bila strta moč starih domačih plemičev in se je okrepila moč vladarja. Tudi katoliška Cerkev je spet pridobila na moči in pričela potrebno notranjo reformo, organizacijsko, versko in kulturno.

Poseben primer pa je bil protestantizem v Prekmurju. Ogrsko plemstvo je ohranilo več pravic kot v Avstrijskih deželah. Dosegli so pravico, da odločajo o veri svojih podložnikov mimo vladarja. S pomočjo beguncev plemičev iz notranjeavstrijskih dežel je tako zajela večino ljudstva. Poleg luteranstva se je pojavil tudi kalvinizem; včasih so se vneli spori med obema.

Od srede 17. stol. se je katoliška Cerkev s podporo plemičev, ki so se vračali v katoliško vero, počasi pričela obnavljati.

Protestantizem se je tako do danes ohranil pri kaki četrtini prekmurskih Slovencev.

Kar je v novejši dobi protestantov med Slovenci razen Prekmurcev, so vsi novejši priseljenci iz Nemčije.

Obvestila

SOBOTA, 6. oktobra:

Redni pouk Srednješolskega tečaja RMB ob 15. uri v Slovenski hiši.

Kulturni večer SKA, v Slovenski hiši ob 20. uri. Predaval bo **dr. Mirko Gogala** o papeževi poslanici Dialog med kulturami - za civilizacijo ljubezni in miru.

SOBOTA, 13. oktobra:

Kulturni večer SKA, v Slovenski hiši ob 20. uri. Predavala bo **mag. Rozina Švent** o Slovenski prisotnosti v svetu in doma.

SOBOTA, 20. oktobra:

Tombola v San Martinu.

Osebne novice

Rojstvo: V cerkvi Santa Rita je bil 8. septembra krščen **Martin Damijan Miklave**, sin Lojzeta in Laure Ferreyre. Botra sta Alejandra Ferreyra in Carlos Cepeda.

Čestitamo!

GLEDAJO, A LE NEKATERI VIDIJO
Zato predvidevajo. Varčujejo. Svoje prihranke donosno vlagajo v Slogi. Nakupe opravijo z Master-Card Carta Sloga, z njo in Karto Slogo so deležni še nagradnega žrebanja za tri nagrade:

VELIKO UGODNOSTI ZA MALO DENARJA!

- 1) 2000 dolarjev
- 2) 1000 dolarjev
- 3) 500 dolarjev

**SLOGA DA VEČ!
V SLOGI JE MOČ!**

**BME. MITRE 97
RAMOS MEJIA
4 6 5 6 - 6 5 6 5**

Mali oglasi

PSIHOLOGI

Veronika Fajfar, psihološka svetovalka (counselor). Svetovanje in pomoč v trenutkih odločitve, tesnobi, krizah, zmeda, nevolji in konfliktih. Ordinacija v španščini in slovenščini. - Tel. 4865-9342; 15-4493-0369. e-mail: veronikaf@elsitio.net

TURIZEM

Bungali v Bariločah. - Bungali ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični ceni. Tel. 02944-441814.

E-mail: ilirska@bariloche.com.ar

Tel: 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arh. Jure Vombergar - Projekti in vodstvo gradbenih del. Občinski načrti za gradnje brez dovoljenja. Gaona 2776 - (1706) Haedo - Tel.: 4443-7385

Arq. Carlos E. Kostka. Mantenimiento de edificios. Presupuestos sin cargo. Capital y Provincia. Sarandí 148, Capital. Tel./Fax: 4952-8427.

ADVOKATI

DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdbovsek@perseus.com.ar

dr. Marjana Poznič - Odvjetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@sfanet.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvjetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvjetnica; Avenida Corrientes 1250, 5° F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel/Fax: 4656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenija 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA - PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Uraduje vsako sredo od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordova).

Cena največ štirih vrstic \$ 4.- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številčk — \$ 12.-

Slovenska kulturna akcija

vabi na predavanje, ki ga bo imel

mons. dr. Mirko Gogala

o papeževi poslanici

„Dialog med kulturami - za civilizacijo ljubezni in miru“

v soboto, 6. oktobra 2001, ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

Slovenska kulturna akcija

vabi na predavanje, ki ga bo imela

mag. Rozina Švent

vodja retrospektivne bibliografije NUK

pod naslovom:

„Slovenska prisotnost v svetu in doma“

v soboto, 13. oktobra 2001, ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

OTROŠKA POČITNIŠKA KOLONIJA

Kot smo že sporočili, bo **Zedinjena Slovenija** tudi letos organizirala **šolsko kolonijo v Počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča** v kordobskih hribih. Vabimo starše, naj že sedaj predvidevajo, da bi vpisali svoje otroke v to lepo delovanje.

Kolonijo bo letos vodil prof. Karel Groznik s sodelavci.

Datum kolonije bo **od 2. do 15. januarja 2001**. Cena na otroka bo **\$ 330.-** v čemer je vključen prevoz in celotna oskrba.

Prijave bomo sprejemali v društveni pisarni.

Podrobnejše informacije bomo objavljali sproti.

Za smeh

Gospa bere zbirko slovenskih umetnih pesmi. Nenadoma reče možu: „Ti, tu pa je neki pesnik Kette prepisal pesem, ki si jo ti pred tridesetimi leti spesnil zame.“

Gorenjski Janez se v oglasnem oddelku meni o ceni osmrtnice. Povedo mu, da je odvisno od števila besed. In da zapisati: „Umrta Mica Kovač, pogreb jutri.“

„Ker ste napisali tako kratko, lahko za isto ceno spodaj kaj dodamo.“

„Odlično, „ je bil Janez navdušen, „pa dodajmo še: Prodaj žensko kolo.“

„Iznašel sem recept, kako pripraviti družbo žensk, da ves večer molčijo.“

„Ne verjamem, to je nemogoče.“

„Rečeš jim, naj govore lepo povrsti. Začne naj najstarejša.“

PRAVLJIČNA DEŽELA! OZKE CESTE, POLNE SKRIVNOSTI, JEZERCE, OBDANO S CVETLICAMI

V okviru praznovanja **45. obletnice Našega doma San Justo** odbor vabi vse člane in prijatelje na skupni izlet v **CAMPANOPOLIS**, Ruta 3 km. 31,200. Magični kraj zgrajen iz recikliranega materiala, ki sestavlja pravo čudežno mesto. Odpeljemo se **v nedeljo 7. oktobra ob 10. uri** izpred Našega doma, z osebnimi avtomobili (bo tudi poskrbljen avtobus). Vstopnina in kosilo za starejše \$ 15.- za otroke do 12. leta brezplačno.

Prijave do petka 5. oktobra pri Mici Malavašič-Cassullo (4441-5528), pri Matjažu Ravniku (4484-0842) ali pri Marjanu Grilju (4441-7294). S seboj prinesite pribor.

Pridite z nami, lepo se bomo imeli!

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE**
Director: **Valentín B. Debeljak**
Propietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Presidente: **Antonio Mizerit**
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
C1407GSR BUENOS AIRES
ARGENTINA
Telefax: (54-11) 4636-0841/2421
4674-5125
e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Za Društvo Zedinjena Slovenija:
Tone Mizerit
V tej številki so sodelovali še:
Gregor Batagelj, Jernej Tomazin,
Marjan Loboda, Metka Mizerit,
Marko Vombergar,
Slovenska tiskovna agencija

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke:
v Argentini na ime „**Eslovenia Libre**“
v inozemstvu na ime „**Antonio Mizerit**“

Oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1959
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Po dolgi in težki bolezni nas je dne 6. septembra zapustil naš dragi mož, ati, stari ata, brat in svak, gospod

Jože Modic

Zahvaljujemo se župniku Matiju Borštarnju, za duhovne obiske v bolezni, za pogrebno sv. mašo in spremstvo na pokopališče.

Hvala vsem, ki ste ga kropili in se udeležili poslovnine sv. daritve.

Žalujoci:

žena **Martina**

otroci: **Jožko, Martina, Viktor** z družinami in **Diego**

sestra **Francka**

brat **Jakob** in ostali sorodniki.

Buenos Aires, ZDA, Slovenija.

Vsem znancem in prijateljem sporočamo, da nas je 16. septembra zapustila in odšla k Bogu po plačilo naša draga mama in stara mama, gospa

Natalija Žbogar roj. Goljevšček

Prav prisrčna hvala župniku Franciju Cukjatiju za podelitev sv. zakramentov, za pogrebno sv. mašo in molitve na pokopališču; prelato Juretu Rodetu za molitve ob krsti in župniku Franciju Šenku za obisk v bolnišnici! Najlepša zahvala tudi vsem, ki ste prihiteli in pomolili za pokoj njene duše.

Žalujoci: mož **Mirko**,

sinovi **Jurij** in **Marijan**

hčerka **Marija Silviya Granelli**,

snaha **Kristina Policht**,

zet **Gustavo Granelli**,

svakinja **Marija Goljevšček roj. Glavič** in nečaki, vnuki **Laura, Luka, Agustina** in **Tomaž**.

Buenos Aires; Lig, Kanal ob Soči, Slovenija; Kanada; Italija